

Så impregneras ditt trallvirke

Många av sommarens snickeriprojekt byggs i tryckimpregnerat trä – numera utan krom, arsenik eller kreosot. Så här impregneras virke.

Av Anders Nilsson och Johan Jarnestad

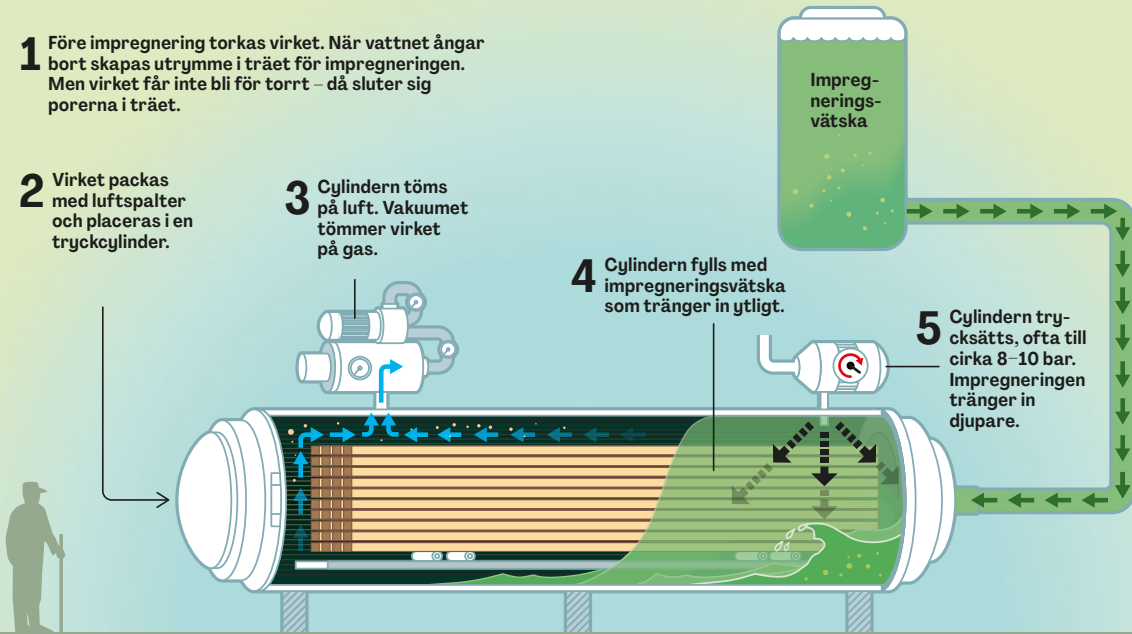
1 Före impregnering torkas virket. När vattnet ångar bort skapas utrymme i träet för impregneringen. Men virket får inte bli för torrt – då sluter sig porerna i träet.

2 Virket packas med luftspalter och placeras i en tryckcylinder.

3 Cylindern töms på luft. Vakuumpumpen tömmer virket på gas.

4 Cylindern fylls med impregneringsvätska som tränger in ytligt.

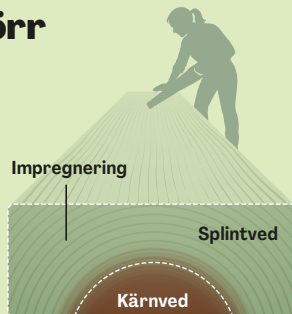
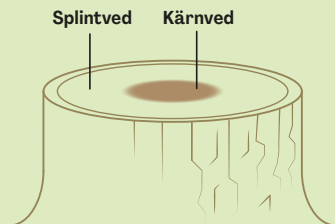
5 Cylindern trycksätts, ofta till cirka 8–10 bar. Impregneringen tränger in djupare.

Kemikalier nu och förr

Koppar

I dag används huvudsakligen kopparföreningar i vattenlösning. Ibland ingår andra svampdödande ämnen. Detta anses som relativt miljövänligt. Ett kilo impregnerat virke innehåller knappt ett gram koppar.

Impregnering påverkar främst splintved. Den kompakta och kådrika kärnveden tar inte upp mycket impregnering men är samtidigt mindre känslig för röta.

CCA

Impregnering med koppar, krom och arsenik, kallad CCA, var tidigare vanlig. Den förbjöds 2004.

Kreosot

Innan CCA blev vanligt användes kreosot, en tjärolja som bland annat är cancerframkallande. Det förbjöds för privatpersoner på 1980-talet men har fortsatt att användas för bland annat ledningsstolpar.

